



**Contactpersoon**  
mevr. B. Tütüncü

**Datum**  
15 mei 2019

**Onze referentie**  
5371230

**Auteur verslag**  
mevr. B. Tütüncü

# verslag

Vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het  
Onderwijs

Omschrijving	Overleg tussen de inspectie en vertegenwoordigers van het onderwijsveld en andere betrokkenen (georganiseerd onderwijsveld)
Vergaderdatum en -tijd	15 mei 2019, 10:00-12:00 uur
Vergaderplaats	Park Voorn 4
Aanwezig	Lobke Vlaming (Ouders en Onderwijs), Hein van Asseldonk (VO-raad), Loek Schueler (CNV), Ingrid Doornbos (AVS), Jordy Klaas (LAKS), Timon van Engen (JOB), Henk Kuppens en Monique Berkhout (MBO raad), Bert bulder (ivho), Bert Lichtenberg (ivho), Floor Wijnands (ivho), Rogier Oet (ivho), Hariët Pinkster (ivho), Esther Deursen (ivho), Monique Vogelzang (IGO), Betül Tütüncü (ivho)
Afwezig met kennisgeving	PO-raad

## Vergaderpunten

### 1. Opening

#### Mededelingen:

##### ❖ Meer ruimte voor nieuwe scholen

Het wetsvoorstel 'Meer ruimte voor nieuwe scholen' is in ontwikkeling. Met de komst van deze wet krijgt de inspectie er een nieuwe taak bij. De inspectie onderzoekt voor de start van een nieuwe school, de te verwachten kwaliteit. Zodra de wet door de Kamer is, worden de Ringen ook betrokken bij de ontwikkeling/ aanscherping van het advieskader.

##### ❖ Evaluatie en bijstelling van de onderzoekskaders

De voortgangsrapportage vernieuwd toezicht en de aanpak evaluatie en bijstelling onderzoekskaders wordt in de oktober-vergadering geagendeerd. Ook het onderzoek van Verus wordt dan meegenomen. De voortgangsrapportage wordt in juni 2019 aan de Tweede Kamer verstuurd.

##### ❖ Jaarwerkplan 2020

Het Ontwerp Jaarwerkplan 2020 is aangeboden aan OCW, en zal na goedkeuring minister aan de Kamer worden gestuurd. In het Jaarwerkplan hebben we de volgende meerjarige lijnen: Kwalificatie (onderwijsresultaten en leerlingenprestaties), Allocatie (selectie en gelijke kansen, kwetsbare groepen, flexibele leerroutes en doorlopende leerlijnen, aansluiting

arbeidsmarkt), Socialisatie (Sociale kwaliteit) en Randvoorwaarden (governance, Strategisch HRM en kwaliteit van leraren, Financiële verantwoording).

VO-raad stelt de vraag of de inspectie de onderzoeksmethoden laat toetsen door onafhankelijke wetenschappelijke kennis.

De inspectie geeft aan dat zij dit doen zowel voor de toezichtmethodiek als de onderzoeksmethodieken. Verder is er een groep deskundigen die na het kiezen van de thema's met de verschillende projectleiders kijkt of de opzet van de onderzoeken voldoet aan de standaarden. De insteek van de verschillende themaonderzoeken kunnen ook verschillend zijn.

## **2. Staat van het Onderwijs**

Er volgt een gesprek over de belangrijkste gezamenlijke opgaven van de Staat van het Onderwijs (SvhO). Enerzijds volgt een reflectie op de Staat en de 'landing' van de boodschappen. Anderzijds wordt gevraagd of de deelnemers met bepaalde thema's aan de slag willen gaan.

Reacties van de deelnemers:

- VO-raad geeft aan dat het opvallend was dat de berichten in de media in de eerste paar dagen heel genuanceerd waren en daarna de negatieve boodschap naar voren kwam. Het blijft een aandachtspunt de juiste toon te vinden.
- Ouders en onderwijs geeft aan dat de toon bepaald wordt door de urgentie van het probleem. De inspectie maakt zelf de beslissing hierin. Het is niet te voorkomen dat er negatieve berichten komen in de media. Onderwerpen als lerarentekort in relatie tot passend onderwijs en in relatie tot kansengelijkheid mogen scherper benoemd worden.
- AVS geeft aan dat naast het lerarentekort ook een schoolleiderstekort dreigt. Het zou goed zijn als we met elkaar proberen de cijfers op dit gebied helder te krijgen.
- VO-raad geeft aan dat schoolleiders het lerarentekort creatief oplossen. Het urgentie gevoel (dat het lerarentekort extra zwaar werk uitwerkt voor de scholen die het toch al moeilijk hebben) is aangewakkerd door de Staat, dat is goed.
- CNV waarschuwt ook voor een schoolleiderstekort. Daarnaast geeft CNV aan dat de urgentie duidelijk is, maar vraagt wat we ermee gaan doen en wie verantwoordelijk is om dit op te pakken? Dit moet samen opgelost worden.
- VO-raad geeft aan potentie te zien in het gedifferentieerd belonen van leraren in verschillende regio's en/of op verschillende typen scholen en zal hierover in overleg treden met de achterban'.
- AVS ervaart een gevoel van onmacht omdat geen partij de (volledige) verantwoordelijkheid heeft/voelt voor het aanpakken van bepaalde knelpunten in het onderwijs. AVS wil zich hardmaken voor meer samenwerking.
- Inspectie geeft aan dat de signalering (met name m.b.t. lerarentekort) vaak achteraf is, terwijl het voor besturen en scholen heel belangrijk is om vooruit te kunnen kijken. Het is van belang om op deze vraagstukken goede samenwerking en acties in te zetten.

**Datum**

15 mei 2019

**Onze referentie**

5371230

- VO-raad denkt na met besturen rondom krimp en zet alle feiten op een rijtje. Straks komen we onder druk te staan. Aanspreken helpt.
- CNV merkt op dat communicatie hierin belangrijk is. Het is krachtig als medewerkers in de medezeggenschap hier ook een rol in hebben. Daarnaast is aandacht voor versnippering van belang. Het irriteert personeel dat er allemaal losse dingen op hen afkomen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dan overladenheid in alle sectoren beperkt kan worden?
- MBO raad geeft aan dat zij de Staat zien als een informerende, beoordelende en agenda stellende publicatie. Lerarentekort en segregatie zijn herkenbare thema's. De MBO raad geeft aan beloningsdifferentiatie toe te willen passen bij leerkrachten die lesgeven in entreeopleidingen. De mensen die daar lesgeven hebben een complexere opdracht. Die discussie loopt volop in de sector. Daarnaast herkent de MBO raad de thema's versnippering, integrale veiligheid op school en burgerschapsagenda. De MBO raad geeft aan opnieuw te willen kijken naar functiemix en salarismix. Concluderend zijn de thema's herkenbaar, maar er is nog geen actieagenda. De MBO raad geeft aan als sector na te moeten denken over concentratie en spreiding van het mbo in Nederland.
- LAKS geeft aan dat de conclusies van de SvHO voor het vo dit jaar minder scherp agenderend zijn dan voorgaande jaren, met name wat betreft kansenongelijkheid. Het LAKS blijft kansenongelijkheid agenderen. Ze zijn in gesprek met leerlingen over het effect van profielscholen. Het LAKS geeft aan dat zij het havo zien als een mengelmoes van alles – bijna vmbo plus of vwo min. Er zou gekeken moeten worden hoe het havo opnieuw vormgegeven kan worden.
- JOB geeft aan dat de kansengelijkheid onder druk blijft staan. Stage discriminatie is een belangrijk thema. Het JOB ziet dat scholen dit probleem eerder ontwijken in plaats van dat ze het aanpakken. Er ontstaan zo twee stromen: groep waar vrijwel geen en waar wel discriminatie voorkomt. Komend jaar wordt beleid van JOB hierop aangescherpt. Daarnaast is er sprake van dalende kwaliteit van AVO-vakken t.o.v. vak inhoudelijke vakken. Bedrijven geven vaker aan dat de studenten basis missen bij vak inhoudelijke vakken.
- Ouders en onderwijs geeft aan dat tijdens de SvHO ook de Staat van Ouders is uitgebracht. Ouders en Onderwijs is benieuwd hoe de visies van onderwijspartijen zijn op de thema's van de Staat van de Ouder.
- CNV vindt het ingewikkeld om andere staten te presenteren op de dag van de SvHO. Het is wel interessant om verschillende perspectieven mee te nemen, maar het past niet bij de aandacht/kwaliteit van de SvHO.
- Inspectie geeft aan dat zij komend jaar willen investeren in regionale staten. Hiermee zet de inspectie een volgende stap in het beschikbaar stellen van data en expertise over het uitvoeren van achterliggende analyses. Dit geeft regio's de mogelijkheid om landelijke thema's te verdiepen in de eigen context. Er melden zich steeds meer regio's met belangstelling voor deze informatie. Daarnaast is strategisch HRM beleid een belangrijk thema, omdat we alle lagen in de organisatie willen laten nadenken over welke vraagstukken zij in hun concrete situatie hebben. De inspectie wil laten zien dat wanneer men met elkaar focus aanbrengt en keuzes maakt er ook iets bereikt kan worden, bijvoorbeeld op het thema gelijke kansen (waarbij de oplopende kansengelijkheid na alle inspanningen voorlopig is gestabiliseerd).

**Datum**

15 mei 2019

**Onze referentie**

5371230

- MBO Raad stelt de vraag hoe de inspectie haar rol ziet in werkloosheid van bepaalde groepen?
- Inspectie antwoordt dat zij het meer agenderend en signalerend ziet op stelselniveau.

### **Vervolg onderwijsresultaten**

Aanvullend op de presentatie van 6 februari volgt een nadere invulling van onderwijsresultaten. Aan de Ringen wordt gevraagd wat zij op het gebied van onderwijsresultaten in brede zin belangrijk vinden. Welke ambities op het gebied van onderwijsresultaten in brede zin hebben scholen of zouden zij kunnen/moeten hebben en (hoe) kunnen ze dat laten zien?

De volgende organisaties melden zich aan als gesprekspartner: Ouders en onderwijs, AVS en de MBO raad. Gesprekken lopen al met PO- en VO-raad.

Reacties van de deelnemers:

- MBO raad ziet ruimte voor ambities van scholen. Daarnaast is voor het mbo de eigen regio van belang. Daarnaast is een suggestie om ontwikkelingsgericht naast risicogericht toe te voegen.
- CNV noemt dat ook hier versnippering van informatie en data speelt . Welke informatie wordt met welk doel waar verzameld. Het is van belang om risico's in kaart brengen. Vaak is de plek waar geregistreerd moet worden onbekend. Interessant om ook dit mee te nemen. Het personeel ziet niet terug waar de registratie naar toe heeft geleid.
- Ouders en onderwijs merkt op dat er onderscheid gemaakt moet worden in ambities op bestuursniveau en de realisatie in de praktijk.
- Inspectie meldt dat in de wet is vastgelegd dat voor het zichtbaar maken van ambities het schoolplan leidend moet zijn. Daarnaast moeten deze ambities dan worden gekoppeld uitwerkingen in de praktijk. VO-raad vindt het belangrijk dat data uit internationale onderzoeken en nationale gegevens goed met elkaar te vergelijken zijn.
- De inspectie meldt dat onderwijsresultaten in het najaar terugkomt op de agenda van de Ringen.

### **Omgang zorgplicht passend onderwijs**

Er volgt een gesprek over de vraag hoe we tot effectievere naleving van de zorgplicht passend onderwijs kunnen komen en de overige wetgeving rond passend onderwijs en wat de werkwijze van de inspectie hieraan kan bijdragen.

De volgende vragen zijn aan de orde:

- Wat zijn de meest voorkomende problemen op het gebied van zorgplicht en passend onderwijs en op welk gebied is inspectietoezicht daarom het meest nodig?
- Hoe kan de inspectie samen met het veld bevorderen dat scholen de zorgplicht passend onderwijs nakomen?
- Hoe kan de inspectie samen met het veld ervoor zorgen dat scholen hun ondersteuningsaanbod verbeteren en
- bieden de huidige waarderingskaders hiervoor voldoende aangrijpingspunten?

**Datum**

15 mei 2019

**Onze referentie**

5371230

Ouders en onderwijs schetst het volgende beeld over passend onderwijs:

Er komen ongeveer 1200 vragen per maand binnen bij Ouders en Onderwijs waarvan de helft over passend onderwijs gaat. Er is onvoldoende mogelijkheid om de ouders goed te helpen. De ouders melden bij de inspectie maar zij krijgen geen regelmatig geen terugkoppeling. De meeste vragen gaan over het PO.

## De knelpunten:

- De aanmeldingsprocedure: scholen ontlopen regelmatig zorgplicht. Ouders wachten 10 weken of het kind geplaatst mag worden of niet.
- Scholen doen geen of onvoldoende onderzoek en gaan snel over naar handelingsonbekwaam verklaring.
- Scholen trekken onderzoeken van (medisch) specialisten in twijfel en nemen niet serieus in hun beoordelingen
- Scholen geven vaak aan dat er geen extra geld is.
- Ouders worden onvoldoende geïnformeerd over de bezwaarmogelijkheden.
- Regelmatig geen OPP ingesteld.
- Als ouders niet instemmen wordt er druk op ze uitgeoefend . Jeugdhulp kant is niet gewenst voor de ouders, maar ook juridisch kant niet.
- Verzuimregistraties vaak niet op orde.
- Maatwerk en particulier onderwijs. Er worden allerlei activiteiten ondernomen om thuiszitters op school te krijgen.

De inspectie geeft aan wat zij tegen komt in de praktijk en wanneer handhaven wel/niet mogelijk is:. Verantwoordelijkheid voor de zorgplicht ligt bij schoolbesturen.

- In de onderwijswetgeving staan meerdere zorgplichten. Dat kan verwarrend zijn. De zorgplicht die is neergelegd in artikel 40 lid 4 Wpo, artikel 40 lid 5 Wec en artikel 27 lid 2c Wvo wordt de 'zorgplicht passend onderwijs' genoemd.
- Deze zorgplicht regelt uitsluitend de toelating tot het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De zorgplicht is een resultaatsverplichting en geen inspanningsverplichting.
- Deze zorgplicht regelt niets over de inhoud of kwaliteit van het aanbod.
- De 'pakkans' bij niet-naleven is laag, de sanctiemogelijkheden zijn beperkt en niet effectief (de leerling die het betreft heeft er niets aan).

## Als scholen de wet niet naleven is dat ofwel

- onbedoeld (gebrek aan kennis of gewoon omdat het gemakkelijker is om niet na te leven want geen bijvoorbeeld gedoe met onderzoeken)
- soms principieel (vinden het onzin of anderen doen het ook niet) en
- soms calculerend (lage pakkans, liever geen moeilijke leerlingen, dus afwimpelen)

## Mogelijkheden tot handhaving:

**Datum**

15 mei 2019

**Onze referentie**

5371230

Het toezicht op de naleving van de zorgplicht is in principe signaal gestuurd. Daarmee valt het niet in de structuur van het 4JOB. Als een signaal van een nalevingstekort binnen komt bij ons kan het zijn dat

1. dit nalevingstekort nog voortduurt (het kind heeft nog geen andere plek en wacht dus nog steeds op plaatsing of een aanbod van een andere school door de school van aanmelding) of
2. dat dit is geëindigd omdat het kind zich bij gebrek aan plaatsing/een aanbod zich aangemeld heeft bij een andere school die de zorgplicht wel heeft nageleefd.

Verder weten ouders vaak niet dat ze hun kind schriftelijk moeten aanmelden. Als er niet schriftelijk is aangemeld kan de inspectie niet optreden. De inspectie informeert en adviseert ouders hierover.

**Wat is het meest effectieve manier om hiermee om te gaan?**

Reacties van de deelnemers:

- VO-raad meldt dat het contact met het schoolbestuur tot snelle actie leidt. Een snelle interventiemacht is van belang.
- Inspectie meldt dat op casuïstiek meer gedaan kan worden dan op beleidsniveau. Het eigenaarschap van het probleem hoort te liggen op het niveau van samenwerkingsverband en niet bij het bestuur. Voor het bestuur is het onmogelijk om zonder samenwerkingsverbanden een stap te maken. Het is daar succesvol waar schoolbesturen niet alleen voor staan en waar gedeeld verantwoordelijkheid genomen wordt.
- CNV geeft aan dat de prikkel vaak financieel is ( bij het samenwerkingsverband ), daar zit de doorzettingsmacht